

Resumé af visionsaftalen m. Horsens Kommune

Indledning

Med 'Bevæg dig for livet' sætter vi sammen et mål om at gøre langt flere horsensianere bevægelsesaktive. 10.000 flere skal flytte sig fra inaktive til bevægelsesaktive, og det er ikke bare den enkeltes ansvar, men noget vi vil lykkes med i fællesskab.

Horsens Kommune indgår derfor i et strategisk samarbejde med DGI og DIF om visionen: Bevæg dig for livet, der har som mål at gøre Danmark til den mest idrætsaktive nation i verden. 75% af horsensianerne skal senest i 2025 være idræts- eller bevægelsesaktive, heraf skal 50% af horsensianerne dyrke idræt i en forening.

Målsætninger

Horsens kommune, DIF og DGI indgår pr. 1. maj 2019 og fem år frem en aftale om Bevæg dig for livet i et samlet ønske om at øge andelen af motions- og bevægelsesaktive borgere i Horsens Kommune.

Målsætning for visionsaftalen i Horsens Kommune

Målsætningen tager udgangspunkt i resultaterne fra undersøgelsen Horsensianernes fritids-, motions- og sportsvaner

På denne baggrund bliver den overordnede målsætning for visionssamarbejdet i aftaleperioden:

- Andelen af fritidsaktive borgere (7 år og ældre) øges fra nuværende 66% til 75%, hvilket svarer til ca. 10.000 flere aktive borgere (2023-tal).
- Andelen af idrætsforeningsaktive borgere øges fra nuværende 46% til 50%, hvilket svarer til ca. 5.000 flere idrætsaktive i en forening (2023-tal).

For at opnå den overordnede målsætning sættes følgende fire delmål:

- Andelen af fritidsaktive voksne øges fra 64% til 73% svarende til, at yderligere ca. 9.000 voksne aktiveres (2023-tal)
- Andelen af fritidsaktive børn øges fra 79% til 89% svarende til, at yderligere ca. 1.000 børn aktiveres (2023-tal).
- Andelen af foreningsaktive voksne øges fra 41% til 45% svarende til, at ca. 4.400 flere voksne skal være medlemmer i en forening (2023-tal).
- Andelen af foreningsaktive børn øges fra 80% til 86% svarende til, at ca. 600 flere børn skal være medlemmer i en forening (2023-tal)

Indsatsområder

Strukturelle forhold og rammevilkår

Horsens Kommune er i vækst. Der kommer flere indbyggere til i både Horsens by og i lokalsamfundene omkring Horsens. Med et stigende befolkningstal og en ambition om, at flere i befolkningen er idrætsaktive, skal der være et fokus på at sikre rammerne for den forøgede idrætsdeltagelse. Både når nye byområder planlægges, og når den nødvendige facilitetsmæssige kapacitet fastlægges og udnyttes, men også i de generelle rammevilkår for foreninger og partnerskaber mellem Horsens Kommune og eksterne aktører.

Fysisk planlægning

Indsats:

- *Ved udarbejdelse af planstrategi, kommuneplan, større byudviklingsprojekter/fysiske helhedsplaner samt større lokalplaner inddrages aftaleparterne og det organiserede foreningsliv, fx Sport Horsens, D/F's specialforbund, DG/ Sydøstjylland og Spejderne i Horsens med henblik på at skabe gode rammer for fysisk bevægelse.*

Kommunalt byggeri

Indsats:

- *Hvor det ressourcemæssigt er muligt, tænkes bevægelse ind i kommende kommunale byggerier. Det kan fx være i forbindelse/se med institutionsbyggerier, men også udnyttelse af fx tagflader i højt byggeri til selvorganiseret idrætsbrug, hvor der i bymæssig bebyggelse ikke er plads til sådanne anlæg på jorden.*

Naturen som bevægelsesrum

Indsats:

- *Udbygge og synliggøre stisystemer (fx med distance markeringer), ruter og spots til fx mountainbike, løb, vandring, kajak, vinterbadning, rulleskøjter mm. Forbedre formidlingen og overblikket over faciliteter til bevægelse og leg i naturen.*
- *Fokus på tryghed og faciliteter, fx tydelig afmærkning og synliggøre/se af parkeringsforhold, toiletter, støttepunkter/trailcentre m. m.*
- *Koble brugen af omkringliggende natur med eksisterende idrætsfaciliteter, fx hallerne, så der udgår ruter fra de eksisterende faciliteter, der allerede kan støtte aktiviteten med omklædning, samlingslokaler og evt. indendørs vintertilbud. Der kan ligeledes anlægges streetfaciliteter i forbindelse med eksisterende idrætsfaciliteter.*
- *Undersøge om områder eller ruter kan gøres mere aktive ved fx at etablere naturlegepladser, udendørs træningsredskaber, opbevaring af materiel mm. Tiltag der understøtter en selvorganiseret brug af naturen og giver plads for foreninger, aftenskoler og selvstændige erhvervsdrivendes mere aktive brug af naturen.*

Udnyttelse af fritids- og idrætsfaciliteter

Indsats:

- Fokus på udnyttelse af uudnyttede tider i indendørsfaciliteter, bl.a.
 - i dagtimerne / skoletiden
 - fredage og weekender
- Prioritere udvikling i foreningslivet, så 'primetime' også er til rådighed for nyere aktiviteter.
- Prioritere at hallerne, herunder de nye multisale har flere forskellige aktiviteter på samme tid, så faciliteterne udnyttes bedst muligt og med mulighed for at dyrke idræt sammen uden nødvendigvis at dyrke samme aktivitet. F.eks. ved at opdele haller i mindre arealer, fx ved at opsætte net, tæpper eller skydevægge, der opdeler hallen i to eller tre mindre lokaler.
- Monitorering af brugen af idrætshaller og -sale, så der skabes et bedre kendskab til den faktiske brug frem for den bookedede brug
- Selvorganiseredes og borgeres brug af de ledige tider. Gøre det nemt at booke et idrætslokale, når det er ledigt. Sikre at lokaler bliver afbooket ved aflysninger, ferie, sæsonstop mm.
- I partnerskab med det lokale foreningsliv have åbne ledige tider i haller mm., hvor foreningerne står som aktivitetsskabere med 'blandede aktiviteter'. Fx som det er muligt ved børnefødselsdage i dag.
- Prioritering af fælles booking- og facilitetsoversigter i alle kommunale idrætsfaciliteter, og undersøge om oversigten kan udvides med aktivitetsgrej eller -udstyr.

Foreningsudvikling

Indsatser:

- Foreningernes organisationer: Sport Horsens, DG/ Sydøstjylland, DIF's specialforbund og Spejderne i Horsens støtter og udvikler deres medlemsforeninger i at blive omstillingsparate og aktive medspillere frem mod målet om, at 50% er idræts- og bevægelsesaktive i en forening.
- Erfaringerne fra andre foreningers hervedning af både medlemmer og frivillige skal udveksles mellem foreningerne.
- Hvervekampagner for frivillige.
- Uddannelse af frivillige i partnerskab med fritidslivets og idrættens landsorganisationer, evt. også i partnerskaber med selvstændige erhvervsdrivende og kommercielle motionsvirksomheder.
- Horsens Kommune prioriterer i aftaleperioden kurser og uddannelse for de frivillige i foreninger, der medvirker til at flere kan blive motions- og bevægelsesaktive.
- Horsens Kommune og Sport Horsens anerkender foreningers og frivilliges indsats i arbejdet med at gøre flere motionsaktive, fx gennem prisuddelinger og evt. mediepartnerskaber.

Partnerskaber

Indsatser:

- Brobygning mellem sundhedsområdet og foreninger gennem bl.a. det statsunderstøttede 'Motion og fællesskab på recept' eller i samarbejde med Livsstilscentret i Brædstrup.
- Horsens Kommune skal prioritere at stille lokaler til rådighed for de foreninger, som deltagerne efter endt kommunalt forløb kan overgå til.

- *Fortsætte, udvikle og understøtte partnerskaber mellem Horsens Kommune og foreningslivet/DIF/DGI på sundheds-, ældre- og beskæftigelsesområdet.*
- *Understøtte foreningslivet i udvikling af aktiviteter i relation til målgruppen af borgere med et handicap eller en sindslidelse.*
- *Undersøge muligheden for at indgå i visionsaftalen Bevæg dig for livet Parasport og Idræt for Sindet.*

Skole- og institutionsområdet

Indsatser:

- *Fortsætte udviklingen med partnerskaber og tilskud til Åben skole-aktiviteter.*
- *Bevægelse i undervisningen understøttes bredt på skoleområdet af den opsamlede viden i det kommunale idrætsnetværk, DIF og DGI.*
- *Horsens Kommune skal fortsat have fokus på bevægelse i daginstitutionerne. Bl.a. gennem lettere adgang til idrætshaller og -sale i dagtimerne, hvor børns motoriske udvikling kan understøttes.*

Tilskud

Indsatser:

- *Ønsket om at gøre flere bevægelses- og motionsaktive betyder, at tilskuddet til det klassiske foreningsliv bør sikre, at foreningerne også har et incitament til at udvikle sig og lukke flere ind i foreningsfællesskabet.*
- *Tilskudsadministrationen i foreningslivet bør være så enkel som mulig inden for kommunens målsætninger og lovens rammer.*
- *25-årsreglen må ikke være en barriere for, at foreningerne optager flere voksne medlemmer.*
- *Tilskud til kurser bør understøtte foreningernes arbejde med at fastholde unge trænere og ledere i foreningsarbejdet.*

Målgrupper

Kortlægningen og fritids-, motions- og sportsvaneundersøgelsen peger i retning af nogle særlige målgrupper, som Horsens Kommune sammen med foreningerne, DGI, DIF og de øvrige aktører omkring Bevæg dig for livet kan prioritere i indsatsen for at opnå de mange flere motionsaktive borgere i Horsens Kommune.

Teenagere og unge

Der er en særlig ændring i fritids- og idrætsdeltagelsen i teenageårene - en livsfaseændring, hvor der sker meget nyt for teenageren, specielt ved overgangen til ungdomsuddannelse og igen når den unge flytter hjemmefra. Samtidig sker der en ændring i foreningslivet. På børnehold er der i højere grad fokus på, at idræt skal være for alle, mens at der i flere idrætsgrene kommer et skærpet fokus på ungdomsholdene, hvor tidsforbruget og kravene til de unge øges.

Foreningerne skal kunne udvikle sig og tilbyde motions- og bevægelsesaktiviteter til teenagere og unge, som ikke ønsker eller har tiden eller evnerne til at være førsteholdsspillere. Foreningernes organisationer støtter deres medlemsforeninger i dette udviklingsarbejde.

Horsens Kommune vil i sit tilskudssystem prioritere foreninger, som udbyder brede tilbud til teenagere og unge. Indsatser:

- *Prioritering af idræt for sjov.*
- *Prioritering af fysiske ugemiljøer i kommunale idrætsfaciliteter*
- *Prioritering af indsatser, der modvirker ensomhed blandt unge, bl.a. hvor unge, der ikke har nogen at følges med til idræt, kan hjælpes ind i motionsfællesskaber.*
- *Samarbejde med ungdomsuddannelser omkring idræt på eller i forbindelse med uddannelser, hvor idræt ikke er en obligatorisk del af uddannelsen.*
- *Samarbejder mellem videregående uddannelser og hhv. foreninger, aftenskoler og kommercielle udbydere om at give de studerende flere idrætstilbud, som er tilpasset de studerendes vilkår.*

Voksne i børnefamilier

Der sker igen en livsfaseændring, når man får børn. Der er ikke længere den samme plads til fritid og idræt. Af fritids-, motions- og sportsvaneundersøgelsen fremgår, at de aldersgrupper, som typisk stifter familie, i mindre grad deltager i motions- og bevægelsesaktiviteter. Det må formodes, at tiden istedet bruges på at støtte børnene i deres fritidsaktiviteter for en stor del af denne gruppe.

Skal gruppen af voksne i børnefamilier aktiveres, skal det ske med respekt for den tid, der er til rådighed i børnefamilierne, men også ved at udnytte den tid, hvor forældrene inaktivt er tilskuere til deres børn idrætstræning eller -turneringer.

Indsatser:

- *Begrebet 'tilskueridræt' fortæller om de inaktive forældre, der overværer deres børns idrætsdeltagelse. I samarbejde med foreninger, evt. aftenskoler eller kommercielle aktører tilbydes motions- og bevægelsesaktiviteter til forældrene, mens deres børn går til en idrætsaktivitet. Nærhed er det væsentlige, og aktiviteter målrettet forældrene skal foregå i samme facilitet eller itæt tilknytning til den facilitet, hvor børnene er.*
- *Tiden er en knap ressource for børneforældrene, derfor skal der samarbejdes med foreningslivet og evt. kommercielle aktører om at tilbyde 'pakker' med både motions- og bevægelsesaktiviteter og med en convenience-tankegang omkring familiernes daglige opgaver med indkøb og madlavning, fx ved at undersøge muligheden for at etablere indkøbsordninger eller take away fra hallens cafeteria.*
- *I samarbejde mellem fx foreninger og aftenskoler kan i bl.a. weekender laves aktiviteter for hele familien i idrætshal/er og -sale. Både med aktiviteter for børn og forældre sammen eller aktiviteter hver for sig i samme tidsperiode og samme sted.*
- *Motionsaktiviteter i forbindelse med arbejdspladserne kombinerer på positiv vis nogle af de udfordringer, der kan være for voksne i børnefamilierne. Dels at der ikke skal bruges tid på transport, og dels at man i sine kollegaer har nogen at dyrke idræt med. Der skal samarbejdes med Firmaidrætten og virksomhederne i Horsens Kommune om at tilbyde idræt i tilknytning til arbejdspladserne.*

Senioerer +60 år

For seniorerne kan et aktivt liv med både motion og fællesskaber aflæses umiddelbart i deres fysiske og psykiske velvære. De seniorer, som holder sig i gang, har et bedre helbred og er selvhjulpne længere.

Indsatser:

- *I samarbejde med fx idræts- eller patientforeninger, de sociale organisationer, Ældre Sagen*

og DG/Sydøstjylland eller DIF's specialforbund opstartes seniormotion i dagtimerne i alle idrætshal/er i kommunen. Aktiviteterne skal kunne tilpasses den enkeltes fysiske niveau.

- Sikre adgang til ha/cafeteria og klublokaler til socialt samvær i og omkring idrætsfaciliteterne i dagtimerne. Undersøge om der kan sikres lokaler til seniormotion, som ikke passer ind i en hal eller en multisat, fx i ældrecentre eller eventuelt ved tilskud til lejede lokaler. Plads til socialt samvær i forbindelse med aktiviteten er væsentlig for om lokalerne er egnede.
- Understøtte pakkeløsninger med både fysisk aktivitet og socialt samvær, fx vandreture, mountainbike for seniorer, petanque mm.

Udsatte familier og udsatte boligområder

Horsensianernes fritids-, motions- og sportsvaner peger på, at børn af forældre uden for arbejdsmarkedet og børn, hvor en eller begge forældre er født udenfor Europa har en mindre tilbøjelighed til at dyrke en fritidsinteresse.

Indsatser:

- Styrke børn og unges lige adgang til foreningslivet. Der sikres en økonomisk model for børn af forældre med en lav indkomst, så økonomi ikke bliver en væsentlig barriere for almindelig foreningsdelta-ge/se.
- I samarbejde med det boligsociale arbejde etableres partnerskaber med foreningslivet om at øge ud- buddet af fritidsaktiviteter i og omkring de udsatte boligområder.
- Der skal arbejdes med at gøre foreningsuvsante familier foreningsparate, evt. gennem ledsagerordninger.

Sårbare børn og unge

Den regionale sundhedsprofil viser, at Horsens Kommune ligger som den kommune med højst stressniveau, depression og svær ensomhed blandt borgerne i regionen.

I Horsens kommune er desuden en række sårbare børn og unge fra familier, der er i kontakt med den kommunale Familieafdeling, hvor der arbejdes med en helhedsindsats omkring hele familien. Bevægelse og fællesskaber vil give disse udsatte børn et bedre liv.

Det kræver selvsagt en specialiseret indsats at arbejde med disse udfordringer, men deltagelse i foreningslivet vil kunne være en del af denne indsats.

Foreningsmedlemmerne kan have et behov for et øget kendskab til målgruppen for at styrke foreningens mulighed for at udvikle aktiviteter, der inkluderer målgruppen.

Indsatser:

- I samarbejde med foreninger og evt. kommercielle aktører etableres flere bevægelses- og motionstilbud til unge piger og kvinder, hvor der ikke stilles krav til fast fremmøde, og hvor konkurrencen ikke er det væsentlige, men at der er fokus på et godt socialt liv omkring aktiviteten.
- Udviklingsarbejde med frivillige foreninger om at tage imod nye medlemmer (fx velkomstambassadører) og med udgangspunkt i foreningens aktivitetskendskab udvikle aktivitetsformer tilpasset de nye medlemmer. Det sociale i aktiviteten må gerne fylde mere end den konkrete aktivitet.

- *I samarbejde mellem Horsens Kommune og foreningslivet, fx i projekt MOVE, arbejdes der med de alle- rede eksisterende følgeordninger, foreningsguider mm" der hjælper sårbare børn og unge med at få en god oplevelse af at være del af et foreningsfællesskab i en fritids- eller idrætsforening.*
- *Tilskud til kurser bør understøtte foreningernes arbejde med at fastholde unge trænere og ledere i foreningsarbejde.*

Kontakt

Casper Due Fogt
cdf@horsens.dk